

پنجشنبه 28 خرداد 1394 - 1 رمضان 1436 - 18 ژوئن 2015

مرگ «آغامحمدخان قاجار» اولین پادشاه خونخوار قاجاریه در گرجستان...

* مرگ «آغامحمدخان قاجار» اولین پادشاه خونخوار قاجاریه در گرجستان (1176 ش)

اشاره:

آغامحمدخان قاجار فرزند بزرگ محمدحسن خان قاجار قوئللو از اهالی استرآبادِ گرگان در مازندران بود. وی در کودکی پس از جنگی که بین قبیله‌اش با خان افشار روی داد مقطوع النسل گردید و پس از درگیری فراوان با اکرام کریم خان زند، به مدت شانزده سال زندگی خوشی داشت.

آغامحمدخان به محض اطلاع از بیماری شدید وکیل الرعایا زند، از شیراز گریخت و برای تشکیل حکومت و کسب قدرت، وارد عرصه جنگ و مبارزه شد. وی نیرومندترین رقیب خود یعنی لطفعلی خان زند را به زحمت شکست داد و سرزمین‌های قلمرو ایران را که به علت ضعف حکومت مرکزی، توسط

حاکمان محلی، اعلام استقلال کرده بودند به تصرف خود درآورد. وی در صدد ایجاد حکومت مرکزی مقتدر، از هیچ جنایتی فروگذار نکرد و حتی برادرانش را نیز به قتل رساند.

آغامحمدخان قاجار در طول هفده سال، تمام مدعیان سیاسی خود را از میان برداشت و با قساوتی تمام، منظور خود را عملی ساخت. لشکرکشی‌های آغامحمدخان قاجار به مناطق گوناگون و قتل عام‌های کرمان، تفلیس و دیگر نقاط، اوج سفاکی و بی رحمی او را به نمایش گذاشت.

آغامحمدخان پس از گذشت سال‌ها از کسب قدرت، در سال 1174 ش به طور رسمی در تهران تاجگذاری کرد و با اعلام تأسیس سلسله پادشاهی قاجار خود را پادشاه ایران نامید، ولی هنوز مدتی از سلطنت رسمی وی نگذشته بود که طی لشکرکشی جدیدی که به قفقاز و گرجستان داشت توسط دو تن از خدمتکارانش به قتل رسید و زندگی ننگین وی در 63 سالگی به پایان رسید. آغامحمدخان قاجار در طی سال‌های حکومت خود، قسمت اعظم خاک ایران را تحت انقیاد و اطاعت خود درآورد. وی مردی سنگدل، خشن و کینه‌توز بود و برای رسیدن به منظور خود از انجام هیچ جنایتی پرهیز نمی‌کرد.

* درگذشت حسن مشحون، موسیقی شناس و نویسنده

(تولد 1285 شمسی)

اشاره:

حسن مشحون در سال 1285 متولد شد. ایشان پس از طی تحصیلات متوسطه، در سال 1313 از دانشسرای عالی موفق به اخذ درجه لیسانس در رشته تاریخ و جغرافیا شد. وی پس از فعالیت های آموزشی در دبیرستانهای شهرهای همچون تهران و همدان و ... در سال 1331 به مدت یک سال از سوی دولت به آمریکا اعزام شد و پس از بازگشت به ترتیب در مقامهای ریاست اداره فرهنگ استان مازنداران،

ریاست اداره محاکمات وزارت فرهنگ و مدیریت کل باستان شناسی کشور به خدمت اشتغال داشت. مرحوم حسن مشحون در سال 1359 چشم از جهان فرو بست. قابل ذکر است کتاب «تاریخ موسیقی ایران» تألیف مرحوم حسن مشحون، در دوره سیزدهم کتاب سال جمهوری اسلامی ایران از طرف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به عنوان کتاب سال برگزیده شد. گروه علوم انسانی رشته : تاریخ تحصیلات رسمی و حرفه ای : حسن مشحون تحصیلات متوسطه را در دبیرستان دارالفنون به پایان رساند. در سال 1313 از دانشسرای عالی موفق به اخذ درجه لیسانس در رشته تاریخ و جغرافیا شد. زمان و علت فوت : مرحوم حسن مشحون در سال 1359 چشم از جهان فرو بست. فعالیت‌های آموزشی : حسن مشحون پس از چند سال فعالیت آموزشی در شیراز، همدان و مشهد مجدداً به تهران آمد و در دبیرستانهای البرز و دارالفنون به تدریس پرداخت. در سال 1331 به مدت یک سال از سوی دولت به آمریکا اعزام شد و پس از بازگشت به ترتیب در مقامهای ریاست اداره فرهنگ استان مازنداران، ریاست اداره محاکمات وزارت فرهنگ و مدیریت کل باستان شناسی کشور به خدمت اشتغال داشت. وی پس از بازنشستگی در سال 1347،

حدود دو سال در دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران به تدریس تاریخ موسیقی پرداخت. جوایز و نشانها : کتاب «تاریخ موسیقی ایران» تألیف مرحوم حسن مشحون، در دوره سیزدهم کتاب سال جمهوری اسلامی ایران از طرف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به عنوان کتاب سال برگزیده شد.

چگونگی عرضه آثار : کتاب تاریخ موسیقی ایران حاصل 40 سال تلاش حسن مشحون بوده است که پس از فوت ایشان و «گذشت 20 سال، به اهتمام خانم دکتر کریمی (امیری فیروزکوهی) انتشار یافت.

آثار : 1 تاریخ موسیقی ایران ویژگی اثر : تألیف، این کتاب در دوره سیزدهم کتاب سال جمهوری اسلامی ایران، از طرف وزارت

فرهنگ و ارشاد اسلامی معرفی و برگزیده شده است. آشنایی با کتاب: «تاریخ موسیقی ایران»: تاریخ موسیقی ایران (دو جلد)؛ حسن مشحون؛ تهران: نشر سیمرغ، با همکاری نشر فاخته، 1373. هنر یکی از عوامل مهم ابراز احساسات و بیان زیبایی است که بشر با الهام از طبیعت به آن دست یافت و از زمانی که توانست انفعالات درونی خود را به وسیله صدا نمایش دهد، و وزن را از صداهای منظم و مختلف طبیعت به دست آورد، موسیقی را به وجود آورد.

در ایران که مهد هنرش نامیده اند، موسیقی نیز ریشه ای دیرینه دارد و غرض از نگارش این کتاب، بیان سرگذشت موسیقی ایران در طول تاریخ و شمه ای از چگونگی آن، نیز شرح تحول، تغییرات، عوامل و حوادثی است که در دورانهای گوناگون در ترقی و تنزل و رکود این فن مؤثر افتاده است.

همچنین ذکر نام و شرح احوال و آثار بزرگانی که با آشنایی عملی و نظری نسبت به موسیقی، با نوآوریها و تصرفات خود در توسعه و تکمیل آن کوشیده اند از دیگر مواردی است که مؤلف کتاب استفاده از مدارک موجود در ارائه آن کوشیده است. مرحوم حسن مشحون چندین سال از عمر خود را صرف تألیف این کتاب کرد که اجل مهلت نداد تا انجام آن را ببیند. پس از مرگ او، کتاب نشیب و فرازهای بسیاری را پیمود تا بالاخره به اهتمام خانم امیری فیروزکوهی به چاپ رسید

* اولتیماتوم «محمدعلی شاه»

به مجلس برای تبعید چند تن
از رهبران مشروطه (1287 ش)
اشاره:

پس از آن که محمدعلی شاه قاجار خود را برای وارد ساختن ضربه نهایی بر پیکر مشروطه آماده ساخت و برای حمله به مجلس تدارک دید، با اولتیماتومی به مجلس شورای ملی، خواستار دستگیری فوری هشت تن از رهبران و سخنوران مشروطه شد. ملک المتکلمین که از خطبای مشهور بود و به هر مناسبتی در سخنان خود به سرزنش محمدعلی شاه و اقدامات وی می پرداخت؛ میرزا جهانگیر خان شیرازی که با انتشار روزنامه صور اسرافیل با شاه در افتاده بود؛ سید محمد رضامساوات که در روزنامه اش به محمد علی شاه به شدت انتقاد می کرد، سید جمال الدین واعظ نیز که سابقه طولانی در تهییج مردم و ایراد سخنان کوبنده و ضد استبدادی داشت و چند نفر دیگر، از جمله افرادی بودند که محمدعلی شاه خواهان دستگیری و تبعید آنان شده بود. به هرحال، مجلس از پذیرفتن اخطار شاه سرباز زد و بدین ترتیب، شاه که بهانه لازم را برای انهدام کامل مجلس و مشروطه به دست آورده بود، دستور تهیه مقدمات انهدام ساختمان مجلس را که نماد آزادی و حکومت مشروطه بود صادر کرد و این ماجرا پنج روز بعد، در دوم تیر 1287 اتفاق افتاد.

* رحلت فقیه برجسته و عالم مجاهد آیت الله «سید احمد خسروشاهی» (1356 ش)
اشاره:

آیت الله سید احمد حسینی خسروشاهی در سال 1291 ش (1330 ق) در تبریز به دنیا آمد. پس از آن که دروس مقدماتی علوم اسلامی را در زادگاه خود فراگرفت، در سال 1314 ش، پدرش به علت مخالفت با ماجرای کشف حجاب و دیگر اقدامات ضد دینی رضاخان پهلوی، به اتفاق عده ای از روحانیون مبارز تبریز، به سمنان و سپس به مشهد تبعید شد. سید احمد نیز به مشهد رفت و از محضر استادانی چون حضرات آیات: حاج آقا حسین قمی، میرزا ابوالحسن انگجی و میرزا محمد آیت الله زاده خراسانی استفاده کرد.

سپس بعد از اقامتی دو ساله در تبریز، راهی قم شد و در درس شیخ عبدالکریم حائری یزدی و استادان دیگر حوزه حضور مستمر یافت و پس از سالیانی به مدارج عالی علم و کمال و فقاقت دست یافت و خود نیز سالها به تدریس فقه و اصول و کلام و اخلاق پرداخت. آیت الله خسروشاهی سپس به دعوت پدر به تبریز مراجعت نمود و تا آخر عمر، رسالت خود را در آن جا ادامه داد. این فقیه بزرگوار در آغاز قیام امام خمینی (ره) در سال 1342 ش، از جمله علمای مبارزی بود که در تبریز به طرفداری از جنبش اسلامی امام پرداخت و در این راه، بارها توسط عمال پهلوی در تبریز، دستگیر، زندانی و تبعید شد. آیت الله سید احمد خسروشاهی سرانجام در 28 خرداد 1356 ش برابر با 30 جمادی الثانی 1397 ق در 65 سالگی دارفانی را وداع گفت و برحسب وصیت در صحن مطهر امام رضا (ع) دفن گردید. برخی از آثار علمی و قلمی ایشان بدین قرار است: رساله فی المواعظ، حاشیه بر کتاب تبصره علامه حلی و حاشیه بر عروة الوثقی و

* ثبت مسجد جامع اردبیل

از دوران سلجوقی و ایلخانی
به شماره 248 در فهرست

آثار ملی ایران
اشاره:

مسجد جامع اردبیل از مهمترین و قدیمی ترین مساجد اسلامی ایران و آذربایجان به شمار می رود. دوره ساخت مسجد مربوط به سلجوقیان می باشد.

در بدنه مناره مسجد فرمان اوزون

حسن آق قویونلو و کتیبه‌ای که تاریخ ۸۷۸ هجری را دارد و ابعاد آن ۹/۸۰ × ۱۲/۵۰ متر می‌باشد. سازه اصلی مسجد از نوع آجر می‌باشد.

* درگذشت فهیمه رحیمی، نویسنده و رمان نویس معاصر (۱۳۹۲ش)

اشاره:

این نویسنده ایرانی تجربه کار در زمینه خبرنگاری ورزشی و ادبیات کودکان را نیز دارد. نخستین فعالیت ادبی جدی فهیمه رحیمی نوشتن قطعه‌ای ادبی با عنوان «دلم برای پروانه می‌سوزد» در ۹ سالگی بود و اولین کتاب خود را با عنوان «بازگشت به خوشبختی» در سال ۱۳۶۹ منتشر کرد. وی ۲۳ عنوان رمان نوشته و منتشر کرده است که بسیاری از آن‌ها بارها تجدید چاپ شده‌اند. البته فعالیت او در راستای ادبیات کودکان هم بود اما رحیمی ۲۳ اثر برای کودکان نوشت اما برای چاپ آن‌ها اقدام نکرد. فهیمه رحیمی در ۱۷ سالگی ازدواج کرده که حاصل آن، یک پسر و یک دختر است.

اتوبوس، عشق و خرافات، کوچه باغ یادها، برجی در مه، خلوت شب‌های تنهایی، روزهای سرد برفی، خیال تو، عالییه، رز کبود، شیدایی، بانوی جنگل، حرم دل، آریانا، پنجره، بازگشت به خوشبختی، تاوان عشق، پاییز را فراموش کن، ماندانا، زخم‌خوردگان تقدیر، هنگامه، ابلیس کوچک، اشک ستاره و... از جمله آثار فهیمه رحیمی هستند. ایشان صبح روز ۲۸ خرداد ۱۳۹۱ در بیمارستان مهر تهران در سن ۶۱ سالگی درگذشت.

* اول رمضان در گذر تاریخ

* نزول کتاب مقدس صحف

بر حضرت ابراهیم(ع)

اشاره:

نام ابراهیم ۶۹ بار در قرآن به احترام و بزرگی یاد شده و در اثنای آنها فرازهای مختلفی از زندگی او برای عبرت مؤمنین بیان شده است. خداوند او را فردی یکتا پرست و دین او را حنیف خوانده است (آل عمران، ۶۷) و امر می‌فرماید که دین ابراهیم را پیروی کن (نساء، ۱۲۵). او پیامبری راستین و فردی صدیق بود (مریم، ۴۱) و خداوند به او و خاندانش نعمت حکمت و سروری

اعطاء نمود (نساء، ۵۴). در تعالیم اسلامی ابراهیم از پیامبران اولی العزم و دارای شریعت می‌باشد، و قرآن در چند مورد اشاره دارد که ابراهیم علیه السلام دارای کتاب آسمانی به

نام «صحف» بوده است. سرای آخرت بسی بهتر و پاینده است، همانا این حقیقت در صحف (رسولان) پیشین (یعنی) صحف ابراهیم علیه السلام و موسی علیه السلام ذکر شده است.

(اعلی ۱۹ تا ۱۷) (از آیه فوق استفاده

می‌شود که کتاب ابراهیم مجموعه‌ای از دست‌نوشته‌ها و کتابچه‌ها بوده است. زیرا اگر در آیه، لفظ «صحیفه» به صیغه جمع یعنی «صحف» بیان شده است، جهت اشاره‌ای به دو کتاب ابراهیم و موسی نیست، بلکه این کلمه نام خاص برای نامه‌ها یا نوشته‌های دینی مربوط به ابراهیم می‌باشد.

چون در زبان عربی برای دو شیء، صیغه تثنیه می‌آورند نه جمع (آن چنان که از بیان قرآن مشهود است این کتاب یا کتاب‌ها محتوایی آسمانی و نازل شده از سوی خداوند داشته‌اند، و متون آن مجموعه‌ای از وحی الهی بوده است که به ابراهیم نازل شده بود. (نساء، ۶۳) بگو ایمان آوردیم به خدا و آنچه نازل شده به ما و آنچه نازل شد بر ابراهیم... (آل عمران، ۸۴) اما از آنجا که ابراهیم (بر طبق شواهد تاریخی) حدود ۳۸۰۰ سال قبل می‌زیسته است، از کتاب او چیزی بجای نمانده و حتی در کتب مقدس عبرانی نیز نامی از کتاب و متن آن نرفته است. اما از اشارات قرآنی مشخص است که محتوای صحف ابراهیم با کتاب موسی کاملاً هم سو و هم سنگ بوده است. (اعلی، ۱۹)

* درگذشت «شیخ الرئیس ابوعلی سینا» فیلسوف و دانشمند بزرگ مسلمان (۴۲۸ق)

اشاره:

حسین ابن عبدالله

بن سینا ملقب به

شرف الملک و معروف به شیخ الرئیس، ابن سینا و حجة الحق، از بزرگ‌ترین اطباء نامی و اعظم فلاسفه و حکمای اسلامی اوایل قرن پنجم هجری است. وی در سوم صفر سال ۳۷۰ ق در بلخ به دنیا آمد.

قبل از ده سالگی قرآن را حفظ کرد و در اندک زمانی، ادبیات، علوم دینی، حساب، هندسه، منطق، جبر، هیئت و علوم عقلی و نقلی را فرا گرفت و قبل از ۲۰ سالگی بر تمام معلمین و اساتید خود برتری یافت. مهارت فوق العاده‌ی ابن سینا در طب و معالجات شگفت‌آوری که از وی ذکر شده، بسیار تعجب برانگیز است. ابن سینا، علی‌رغم زندگانی ناآرام و پرحادثه‌ی خود،

اندیشمند و نویسنده‌ای پرکار بوده است. آنچه از نوشته‌های خُرد و کلان وی بر جای مانده است، نماینده‌ی ذهنی فعال و پویاست که گویی در هر شرائطی، حتی در سخت‌ترین و توان فرساترین آن‌ها، از فعالیت و خلاقیت باز نمی‌ایستاده است. از ابن‌سینا بیش از یکصد و سی اثر علمی در موضوعات مختلف از قبیل فلسفه، عرفان، الهیات، منطق، طب، ادبیات و... بر جای مانده است که اشارات، قانون، الحاصل و المَحصول، شِفا، عِیونُ الحِکمه، و ده‌ها کتاب دیگر از آن جمله است. ابن‌سینا در اواخر عمر به سبب اختلافی که با سلطان وقت پیدا کرد، مدتی فراری بود، هرچند قبل از آن روزگاری به وزارت نیز رسیده بود. وفات وی در سال 428 قمری به بیماری قولنج که خود در معالجه‌ی آن مهارت فراوان داشته، در 58 سالگی، روی داد. مقبره‌ی ابن‌سینا در همدان در میدانی به همین نام واقع است.

* 18 ژوئن در گذر تاریخ

* روز عشاء ربانی یکی
از مراسم مسیحیان
اشاره:

«عشاء ربانی» موضوعی است که تمام مسیحیان عالم بدون استثناء به آن اعتقاد دارند و به آن عمل میکنند. اما این موضوع با عبارات مختلفی ممکن است به کار رود. مسیحیان معتقدند که «یهودای اسخر یوطی» که یکی از حواریون عیسی مسیح بوده است سرانجام جای آن حضرت را به یهودیان اطلاع داد و یهودیان هم عیسی مسیح را گرفتند و بر سر دار کردند و بعد او را به خاک سپردند و سپس بعد از دو شب و یک روز عیسی مسیح به آسمان رفت. مسیحیان معتقدند شب آخری که عیسی مسیح در میان حواریون بود به آنان نان فطیر و شراب خورانید و عنوان کرد که این نان همان تکه‌های بدن من هست و آن شراب را هم عیسی مسیح به عنوان خون خود به آنها داد تا بنوشند. این سنتی است که مسیحیان معتقدند عیسی مسیح آن را دستور داده است و تا به امروز این سنت برقرار است و تمام مسیحیان عالم حداقل هر سال یکبار آن را انجام می‌دهند. کاتولیک‌ها هفته‌ای یکبار، پروتستانها و ارتودوکس‌ها هم هر ماه یکبار این سنت را انجام می‌دهند.

* پایان زندگی سیاسی «ناپلئون» به دنبال شکست در جنگ تاریخی «واترلو» (1815م)

* اعلام جمهوری در کشور
مصر (1953م)

* امضای معاهده «سالت - 2» بین رهبران آمریکا
و شوروی سابق (1979م)

* مرگ «ماکسیم گورکی»
ادیب بزرگ و نویسنده
شهر روسیه (1936م)

* استعفای «نجم الدین اربکان» نخست وزیر اسلام گرای
ترکیه (1997م)

* درگذشت «روآلد آموئدسن» دریانورد نروژی و کاشف
قطب جنوب (1928م)